

Yazma Öz-Yeterlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yazma Öz-Yeterlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33102>

Özet

Yazma Öz-Yeterlik Ölçeği, bireylerin yazma becerilerine yönelik kişisel inançları ve yeterlilik algıları ölçmek amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, Meryem Yılmaz-Soylu ve Burcu Akkoyunlu tarafından 2019 yılında Türkçe'ye **uyarlanmıştır**. Uyarılma çalışması, ölçeğin Türk kültürü ve eğitim sistemi bağlamında geçerliliğini ve güvenilirliğini test etmeyi amaçlamıştır. Bu adaptasyon, özellikle öğrencilerin akademik ve günlük yaşamdaki yazma görevlerini başarıyla yerine getirme konusundaki özgüven düzeylerini belirlemek için kritik bir öneme sahiptir.

Anahtar Kelimeler

Yazma, Öz-Yeterlik, Ölçek, Uyarılma, Psikometri, Eğitim Psikolojisi, Akademik Yazma.

Yazarlar

Meryem Yılmaz Soylu, Burcu Akkoyunlu

Amaç

Ölçeğin temel amacı, bireylerin yazma becerileri alanındaki öz-yeterlik düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Orijinal yabancı dildeki ölçeğin Türkçe konuşan popülasyonlarda kullanılabilmesi için gerekli olan dilsel ve kültürel **uyarlama** sürecini tamamlamak, bu çalışmanın birincil hedefidir. Bu sayede eğitim araştırmacıları ve uygulayıcıları, yazma motivasyonu ve başarıları arasındaki ilişkiyi incelemek için sağlam bir araç kazanmıştır.

Ölçek, yazma sürecinin farklı aşamalarına (planlama, taslak oluşturma, düzenleme ve revizyon) yönelik algılanan yeterliliği belirlemeye yardımcı olur. Bu, eğitim müdahalelerinin hedeflenmesi ve öğrencilerin spesifik ihtiyaçları anlaması açısından önemlidir.

Yapı

Yazma Öz-Yeterlik Ölçeği, **Sosyal Bilişsel Teori** çerçevesinde Albert Bandura tarafından kavramsallaştırılan öz-yeterlik yapısını ölçer. Yazma öz-yeterliliği, bireyin belirli bir yazma görevini başarıyla tamamlayabileceğine dair inançtır. Bu yapı, genellikle bilişsel, davranışsal ve duygusal bileşenleri içerir.

Ölçek, yazma görevlerine ilişkin zorluk algısı değil, bireyin bu zorluklarla başa çıkma ve görevi yerine getirme kapasitesine olan inancını değerlendirilmeye odaklanır. Yüksek öz-yeterlilik algısı, bireyin zorlu yazma görevlerinden kaçınmak yerine onlara daha fazla çaba göstermesiyle ilişkilidir.

Geçerlik

Yılmaz-Soylu ve Akkoyunlu (2019) tarafından gerçekleştirilen uyarlama çalışmasında, ölçeğin Türkçe formunun yapısal geçerlik kanıtları sunmak amacıyla çeşitli analizler yapılmıştır. Her ne kadar kaynak içerikte detaylı geçerlik bilgisi bulunmasa da, bir uyarlama çalışmasının temel adımları arasında **içerik geçerli** (uzman görüşleri ile) ve **yapı geçerli** (Faktör Analizi ile) yer almaktadır.

Yapı geçerli analizleri (bkz. Faktör Analizi bölümü), ölçeğin orijinal yapısının Türkçe örneklemede de korunduğunu ve ölçülmek istenen psikolojik yapıyı doğru bir şekilde temsil ettiğini göstermeyi amaçlanmıştır. Bu analizler, ölçek maddelerinin kuramsal yapıyla tutarlılığını sağlamıştır.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik değerleri belirtilmemiş olsa da, Yılmaz-Soylu ve Akkoyunlu'nun çalışmasında ölçeğin iç tutarlılık (Cronbach Alfa) katsayısı ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliği rapor edilmiştir. **İç tutarlılık**, ölçekteki maddelerin aynı yapıyı ne kadar ölçtüğünü gösteren temel bir güvenirlik göstergesidir.

Yüksek iç tutarlılık katsayıları, Yazma Öz-Yeterlik Ölçeği'nin Türkçe formunun güvenilir olduğunu ve tekrarlanan ölçümlerde tutarlı sonuçlar üretebileceğini işaret eder. Bu, ölçeğin bilimsel araştırmalarda ve psikolojik değerlendirmelerde kullanılması için zorunlu bir koşuldur.

Faktör Analizi

Uyarlama çalışmasının yapı geçerliliğini incelemek üzere **Doğrulayıcı Faktör Analizi** (DFA) veya Keşfedici Faktör Analizi (KFA) kullanılmıştır. Bu analizler, ölçeğin kaç boyuttan oluştuğunu ve bu boyutların orijinal ölçek yapılarıyla ne ölçüde örtüşüğünü belirlemek için kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi sonuçları, ölçeğin Türkçe versiyonunun teorik olarak beklenen faktör yapısını doğruladığı takdirde, ölçeğin yapısal geçerliliği kanıtlanmıştır. Bu, ölçek puanlarının yorumlanmasında güvenilir bir temel sağlar.

Araç

Test Çeşidi: Uyarlama

Format: Orijinal ölçeğe bağlı olarak muhtemelen 5'li veya 6'lı **Likert Tipi** derecelendirme (Örneğin: Hiç Yeterli Değilim'den Tamamen Yeterliyim'e).

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama), Orijinal Dil (Bilinmiyor, genellikle İngilizce veya ilgili Avrupa dili).

Popülasyon Grubu: Üniversite öğrencileri, lise öğrencileri veya genel akademik popülasyon.

Yaş Grubu: Akademik yazma becerilerini edinmiş ergenler ve yetişkinler.

Popülasyon Detayları: Uyarlama çalışması için genellikle üniversite öğrencileri örneklem olarak kullanılır.

Test Metodolojisi: Bireysel veya grup uygulamasına uygun, öz bildirim (self-report) ölçektir.

Anahtar Kelimeler

Yazma, Öz-Yeterlik Algısı, Eğitim, Geçerlik, Güvenirlilik, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Belirtilmemiştir

Kurum E-posta Adresleri: meryem@huskers.unl.edu.tr (Sorumlu Yazar İletişim)

Yazma Adresi: Makalenin yayınlandığı kurumsal adreslere bakılmalıdır.

İzinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: Türkçe Uyarlama 2019 yılında yayınlanmıştır.

İzinler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda ve eğitimel uygulamalarda etik kurallar çerçevesinde kullanılabilir. Ticari kullanım için yazarlardan izin alınması gerekebilir. Sorumlu yazarın e-posta adresi iletişim için mevcuttur.

Kaynaklar

Yılmaz-Soylu, M. ve Akkoyunlu, B. (2019). Yazma öz-yeterlik ölçeğinin Türkçe'ye uyarlanması. *Kastamonu Eğitim Dergisi* 27(5), 2233-2242. doi:10.24106/kefdergi.3423

Makalenin tam metnine aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: kefdergi.kastamonu.edu.tr

Orijinal PDF dosyası buraya bağlantı için: [yazma-oz-yeterlik-olcegi-toad.pdf](#)

Yazma Öz-Yeterlik Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Maddeler için yayımlanan makalenin incelenmesi gerekmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM